

Postępowanie w urazach

Czynnik CZASU

- Przeżycie chorych z ciężkimi obrażeniami zależy od czasu
- **Złota godzina**
 - Liczy się od momentu powstania urazu do dostarczenia chorego na salę operacyjną

Czynnik CZASU

- **Platynowe 10 minut**
 - Działanie ratowników przedmedycznych na miejscu zdarzenia

Łańcuch przeżycia

Ocena bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia

- Dobry ratownik to żywy ratownik

Eliminacja zagrożeń

- Ruch uliczny
- Bezpieczeństwo gapiów
- Profilaktyka
 - Foteliki dla dzieci
 - Pasy bezpieczeństwa
 - Motocykle – kask

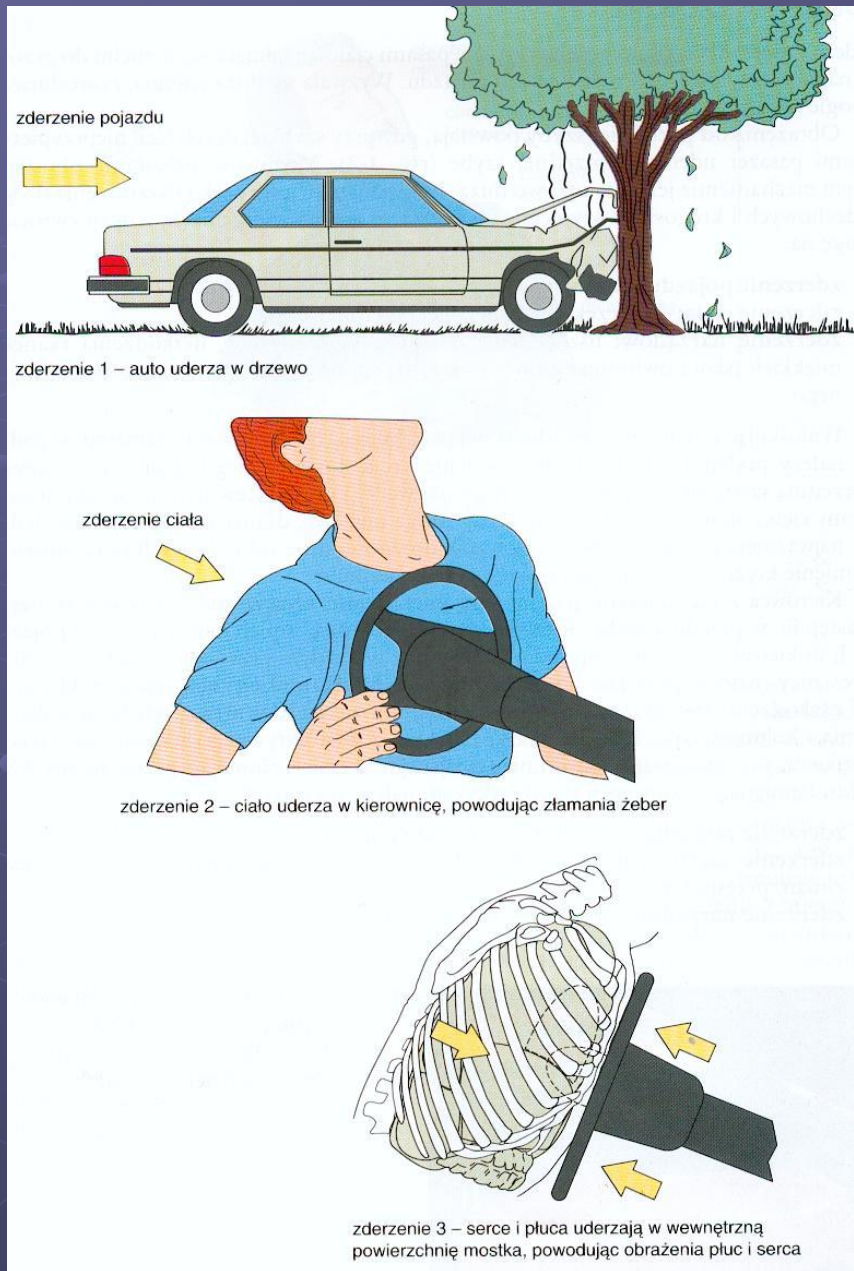
Bezpieczeństwo własne

- Trójkąt ostrzegawczy
- Światła awaryjne
- Wyłączenie stacyjki
- Ochrona osobista
 - Rękawiczki
 - Maseczka do sztucznego oddychania
 - Kamizelka odblaskowa

Mechanizm urazu

- Zderzenie pojazdu
- Zderzenie ciała
- Zderzenie organów

Postępowanie z poszkodowanym

- Jeśli poszkodowani są przytomni, zajmij się nimi nie zmieniając ich pozycji
- Podejdź do poszkodowanego od przodu!
- Zabezpiecz odcinek szyjny kręgosłupa
- Udrożnij drogi oddechowe

Szybkie wydobywanie poszkodowanego z pojazdu

- Sytuacje ekstremalne wymagają ekstremalnych rozwiązań
- Wydobywanie metodą Rauteka
 - Brak oddechu
 - Zagrożenie wybuchem, pożarem
 - Pojawienie się niebezpieczeństwa

Pojęcia

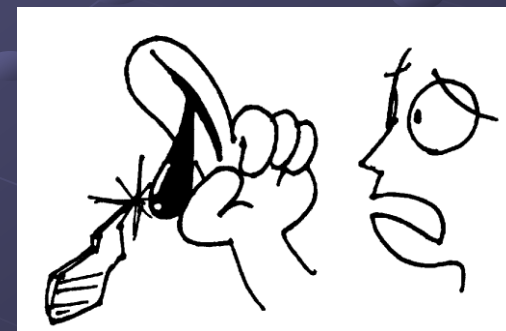
- **KRWAWIENIE**- zaburzenie w krążeniu polegające na wydostaniu się krwi poza naczynia
- **RODZAJE**: tętnicze, żyłne
- **KRWOTOK**- utrata powyżej 500 ml (zewnątrzny, wewnętrzny)
- **WSTRZĄS KRWOTOCZNY**- utrata powyżej 30% objętości krwi

Rany

Rany – rodzaje

- **Otarcie naskórka**
- **Rana cięta**
- **Rana płatowa**
- **Rana kłuta**
- **Rana tłuczona**
- **Rana miażdżona**
- **Rana rąbana**
- **Rana szarpana**
- **Rana kąsana**
- **Rana postrzałowa**

Rany - postępowanie

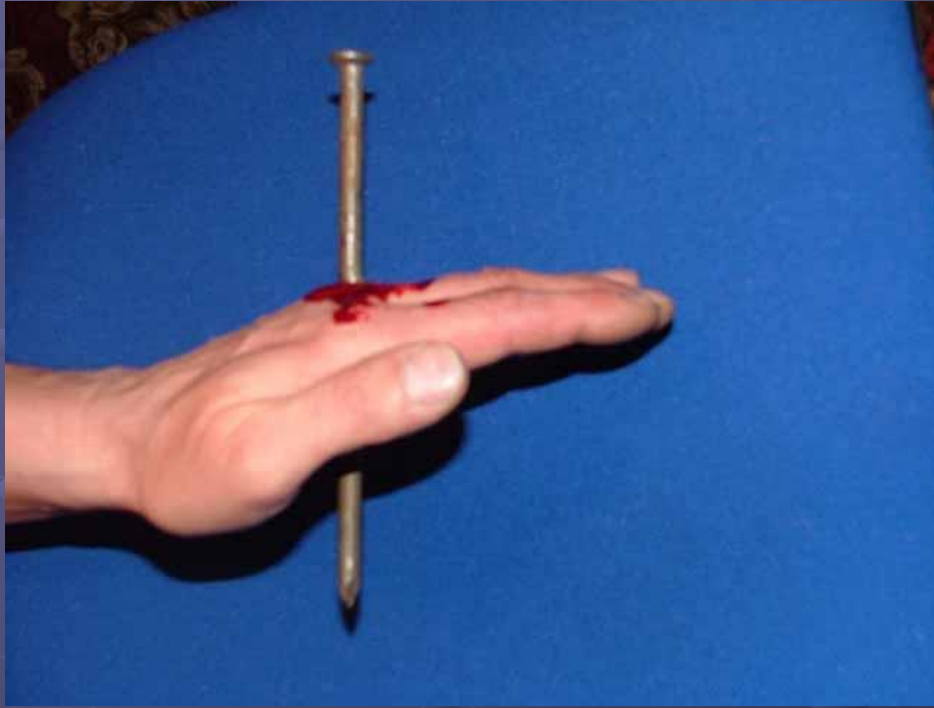
- **Rękawiczki – zawsze!!!**
- Połóż rannego
- Nałóż jałowy opatrunek na ranę (**nie stosuj chusteczek higienicznych, waty, ligniny!**) i mocno uciśnij ranę - wykonaj „opatrunek uciskowy”
- Umocuj opatrunek bandażem
- Unieruchom krwawiącą kończynę i unieś ją do góry
- Uciśnij dłonią tętnicę powyżej miejsca krwawienia
- *Jeśli opatrunek przekrwawia – dołóż kolejne warstwy*

Rany – postępowanie c.d.

- **Podczas oczekiwania na pomoc, wdróż postępowanie przeciwwstrząsowe:**
 - ułóż poszkodowanego na plecach z uniesionymi nogami
 - okryj ranego kocem
 - zapewnij poszkodowanemu wsparcie psychiczne

Ciało obce w ranie

- Nie wyjmuj ciała obcego z rany

Ciało obce w ranie

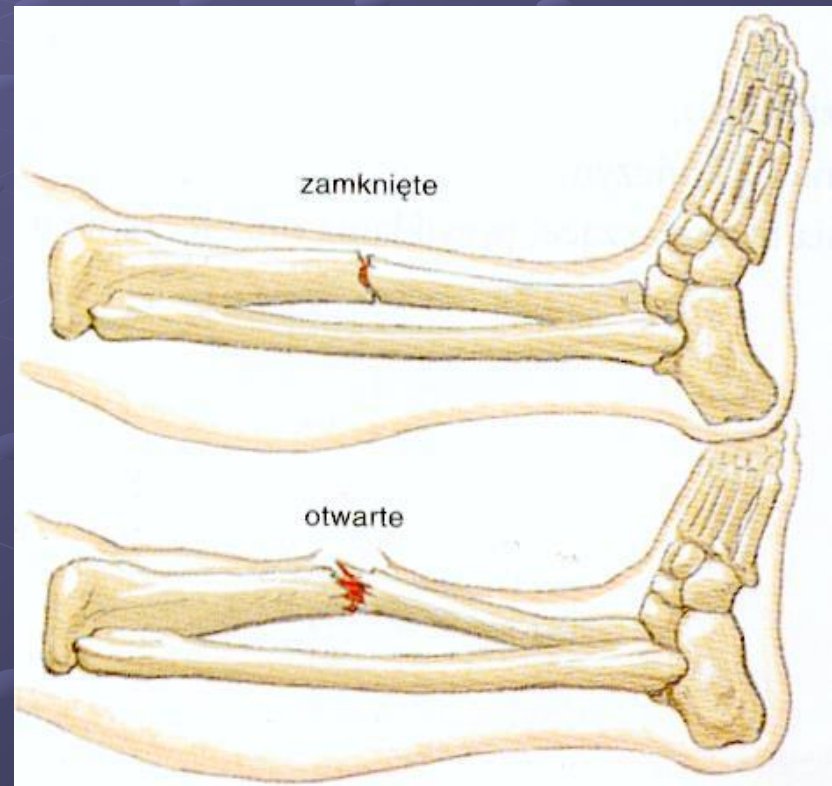
Wykonaj opatrunek stabilizujący aby ciało obce nie przemieszczało się

Złamania

● Podział

- zamknięte – nie ma przerwania ciągłości skóry w okolicy uszkodzonej kości
- otwarte – uszkodzona jest także skóra, złamana kość może być widoczna.

Złamania - postępowanie

- Rany opatrz jałowymi opatrunkami
- Unieś złamaną kończynę
- Unieruchom staw powyżej i poniżej miejsca urazu
- Nie wprowadzaj wystającego odłamu kostnego pod skórę
- W razie wątpliwości - stabilizacja

Złamania - postępowanie

● Reguła Potta

- przy złamaniach – unieruchamia się dwa sąsiadujące stawy
- przy uszkodzeniach stawu – unieruchamia się staw i sąsiadujące z nim kości

Złamania

- Sposoby unieruchomienia:
 - Szyna Kramera
 - Chusta trójkątna
 - Temblak
 - Kijki do nart, deska, koce

Złamania - postępowanie

Złamania

Korzyści wynikające z unieruchomienia:

- zmniejszenie bólu
- zmniejszenie powikłań – obrzęku, krwawień

Amputacja urazowa

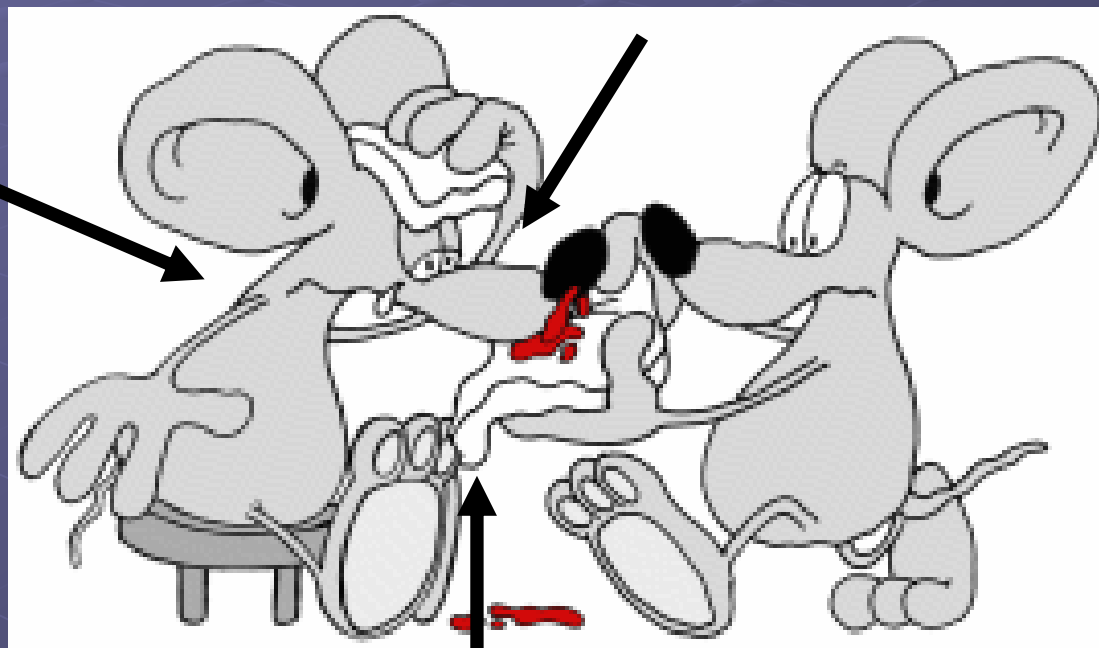
- Załóż opatrunek uciskowy na kikut
- Amputowaną część kończyny zaopatrz jałowym opatrunkiem i włóż do foliowej torebki, a tą umieść w pojemniku z wodą i lodem
- Gdy krwotok jest masywny i nie ustaje pomimo założenia opatrunku uciskowego i uniesienia kończyny rozważyc założenie opaski zaciskającej.

Krwawienie z nosa

- Posadź poszkodowanego w pozycji lekko pochylonej do przodu z głową opuszczoną ku dołowi. Czoło powinno być podparte, a poszkodowany powinien oddychać przez usta.
- Spróbuj umożliwić ujście krwi na zewnątrz, aby poszkodowany nie połykał krwi
- Na kark i nasadę nosa połóż zimne, wilgotne okłady
- Jeżeli krwawienie nie ustaje i zagraża poszkodowanemu, należy ułożyć go w pozycji bezpiecznej i wezwać pomoc

Zimny okład
na nasadę
nosa

Zimny okład
na kark

Pochylić poszkodowanego
do przodu i umożliwić
wyływ krwi na zewnątrz

Krwotok wewnętrzny.

● **Objawy, które sugerują krwotok wewnętrzny to:**

- Błada, zimna i wilgotna skóra
- Przyspieszony oddech
- Niepokój lub senność

Oparzenia

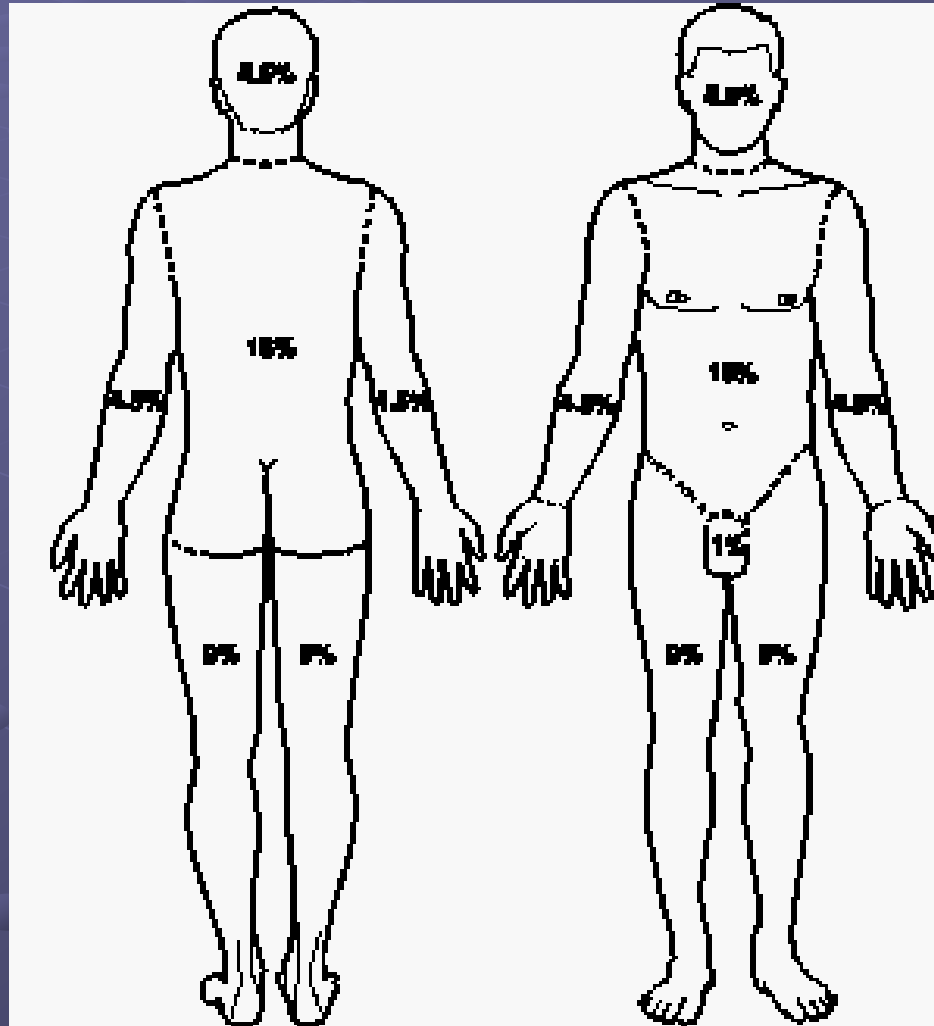
Oparzenia

● Klasyfikacja:

- I st. – zaczerwienienie naskórka
- II st. – wodniste pęcherze
- III st. – zwęglenie

Oparzenia

Oparzenia - postępowanie

- Zgaś płonąca odzież
- Ubranie przesycone wrzątkiem lub parą wodną należy natychmiast zdjąć
- nie ruszać części spalonej odzieży, która przywarła do skóry

Oparzenia – postępowanie

Reguła 15

- ochładzanie oparzonej powierzchni ciała wodą
 - o temperaturze 15°C
 - z wysokości 15 cm
 - przez minimum 15 minut

Oparzenia – postępowanie

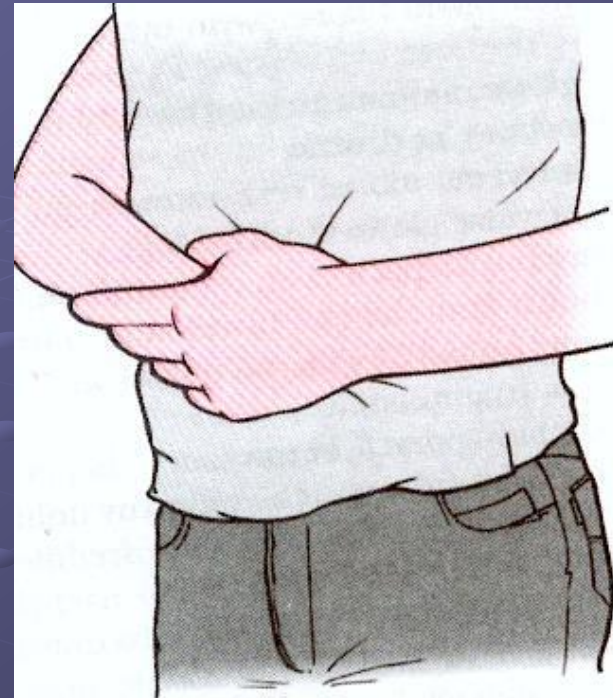
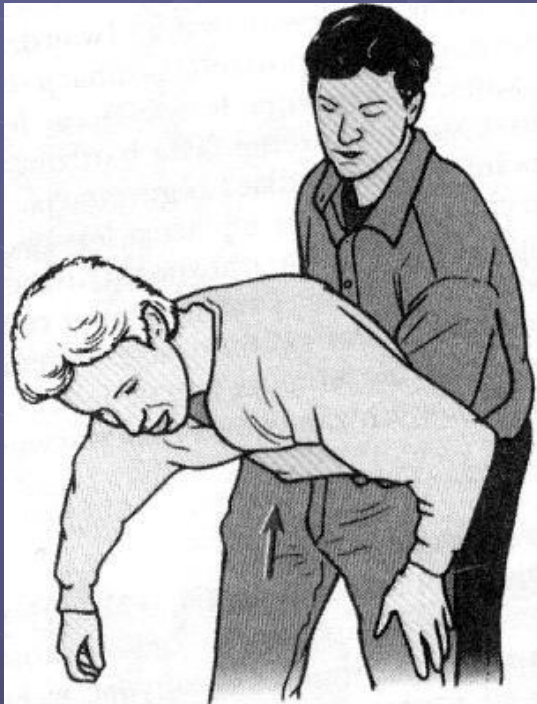
- Szybko zdejmij pierścionki, obrączki, bransoletki bądź zegarki oraz krawaty,
- Rany należy zaopatrzyć jałowym **SUCHYM** opatrunkiem,
- Oczy przemywać zimną wodą po wyjęciu soczewek

Odmrożenie

- Zdejmij z poszkodowanego mokrą odzież.
- Jeżeli ofiara jest mokra, wytrzyj do sucha.
- Okryj ofiarę kocem termicznym
- Rozmasuj dystalne części ciała

Zadławienie

- Nakłaniaj do kaszlu
- Uderz 5-krotnie między łopatki

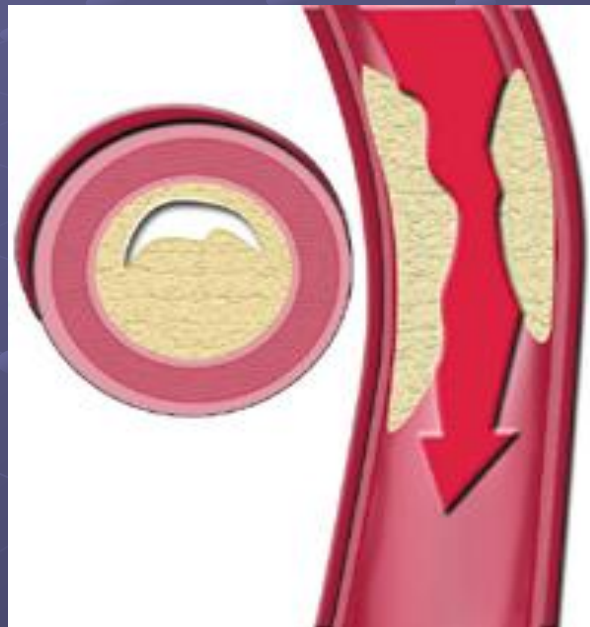

- Rękoczyn Heimlicha (5 razy)

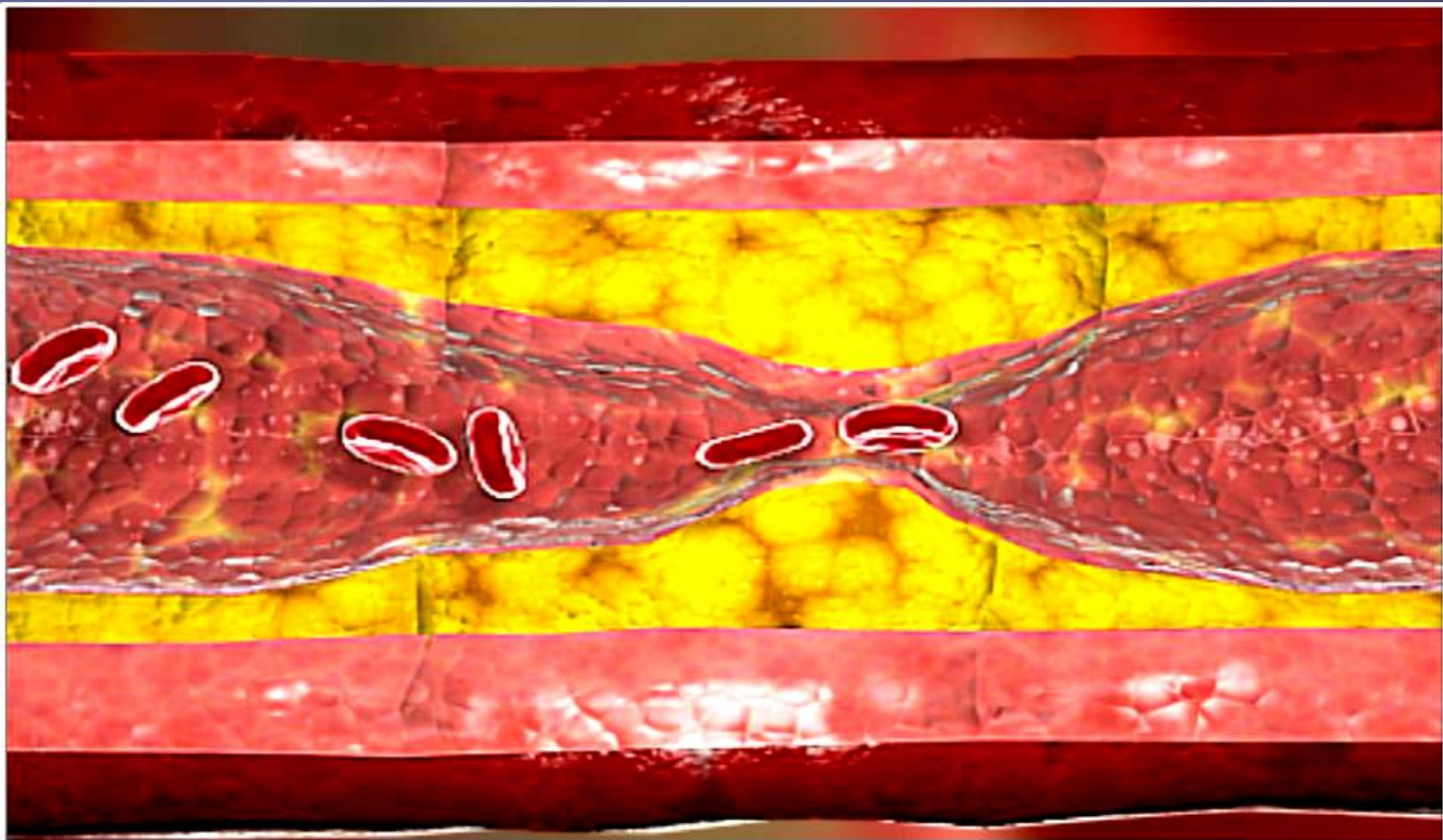
Zawał mięśnia sercowego

- To ostre niedokrwienie ściany mięśnia sercowego, które spowodowane jest najczęściej zamknięciem zaopatrującego ją naczynia wieńcowego, a w konsekwencji przerwaniem dostarczania tlenu

Proces tworzenia się miażdżycy w naczyniach krwionośnych

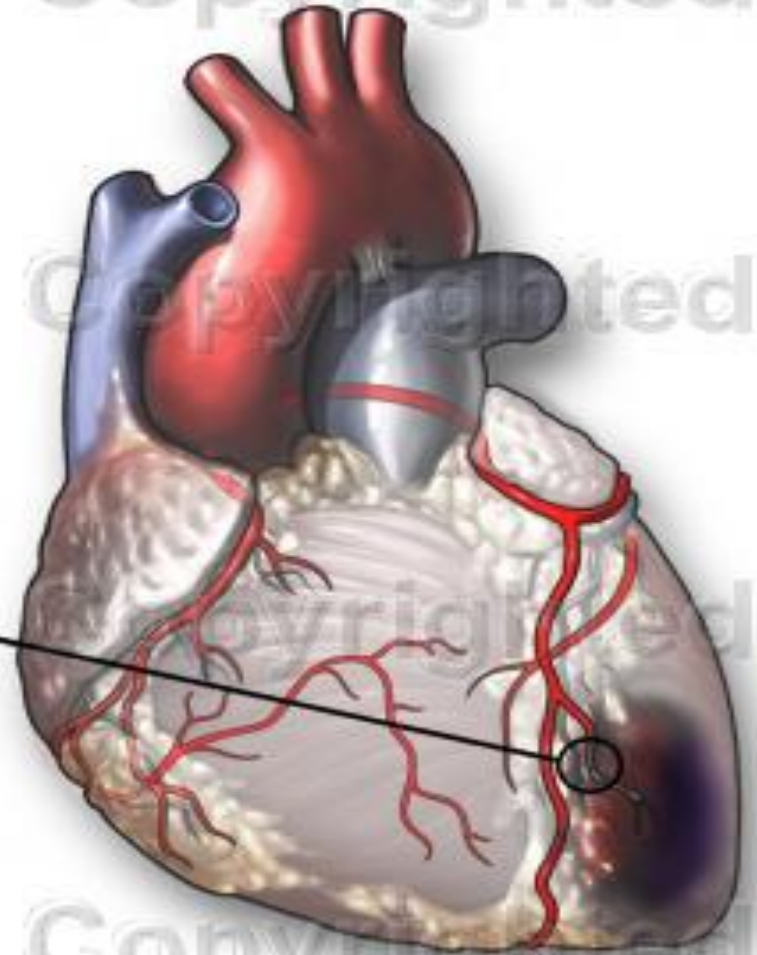

Miażdżycyca naczyń krwionośnych

Zawał mięśnia sercowego

Blocked Lumen in Branch
of Left Coronary Artery

Anterior infarct

Zawał mięśnia sercowego

- Chory blady, z silną dusznością, mocno spocony, uczucie lęku
- Najczęściej podaje ból w klatce piersiowej promieniujący do lewego ramienia
- Zapewnij dopływ powietrza,
- Pacjent w pozycji siedzącej
- 999

Padaczka

Padaczka

- Zabezpiecz głowę pacjenta przed uszkodzeniem
- Nie wkładaj nic do ust poszkodowanego
- Zapewnij dyskrecję
- Ułóż w pozycji bezpiecznej
- Po epizodzie padaczki pozostań z chorym kilkanaście minut

Wezwanie służb ratowniczych

- **112** Centrum Powiadamiania Ratunkowego
- **999** Ratownictwo medyczne
- **998** Straż pożarna
- **997** Policja

Kiedy wzywamy służby ratownictwa medycznego?

- Zagrożenie życia spowodowane przez nieszczęśliwe wypadki
- Atak serca
- Nagła utrata przytomności
- Dusznosci
- Nagłe zachorowanie dziecka do 1 roku życia

Kiedy wzywamy służby ratownictwa medycznego?

- Ostre bóle brzucha i ostre bóle w klatce piersiowej
- Ostre zatrucia
- Nagłe wystąpienie porażień, niedowładów, drgawek
- Krwotok

Wezwanie służb ratowniczych

- Rozmowa z dyspozytorem medycznym
- Opanowanie stresu
- Rzeczowe odpowiedzi na pytania
- Instruktaż dyspozytora

Wezwanie służb ratowniczych

- Nigdy nie rozłączaj się pierwszy - czekaj na wyraźne polecenie lub dalsze wskazówki.
- Czekaj na miejscu zdarzenia do momentu przybycia służb ratowniczych

Apteczka

- opatrunek, kompres z gazy
- opaska dziana
- plaster opatrunkowy
- chusta trójkątna
- maseczka do sztucznego oddychania
- rękawiczki jednorazowe lateksowe
- koc ratunkowy
- kołnierz usztywniający
- szyny stabilizujące
- kamizelka ostrzegawcza z paskiem fluorescencyjnym